

> **ANDRZEJKI** <

A photograph of several lit candles on a dark surface. The flames are bright yellow and orange. The name "ANDRZEJKI" is written in a stylized, bubbly font across the candles, with each letter corresponding to a candle.

ANDRZEJKI!

CO TO SĄ ANDRZEJKI.?

- ANDRZEJKI : to wieczór wróżb odprawianych w nocy z 29 na 30 listopada, w wigilię świętego Andrzeja, patrona Szkocji, Grecji i Rosji.
- Pierwsza polska wzmianka literacka o nim pojawiła się w 1557 roku za sprawą Marcina Bielskiego.
- Jest to święto ludowe nazywane inaczej Jędrzejki lub Jędrzejówki.
- Podobnymi świętami są : barbórka, gregorianki, katarzynki, Kaziulki, mikołajki czy sylwester.
- Andrzejki przypadają na końcu lub na początku roku liturgicznego. Dzień ten jest specjalną okazją do zorganizowania ostatnich hucznych zabaw przed rozpoczynającym się adwentem.
- W Szkocji obchodzony 30 listopada dzień świętego Andrzeja jest świętem narodowym.

> HISTORIA ANDRZEJEK <

- Dawniej wróżby andrzejkowe miały charakter wyłącznie matrymonialny i przeznaczone były tylko dla niezamężnych dziewcząt (męskim odpowiednikiem andrzejek były katarzynki).
- Początkowo andrzejki traktowano bardzo poważnie, a wróżby odprawiano tylko indywidualnie, w odosobnieniu; w czasach późniejszych przybrały formę zbiorową, organizowaną w grupach rówieśniczych panien na wydaniu, zaś współcześnie przekształciły się w niezobowiązującą zabawę gromadzącą młodzież obojga płci.
- Pochodzenie andrzejkowych wróżb matrymonialnych nie jest do końca znane - niektórzy autorzy wskazują na starożytną Grecję, podkreślając podobieństwo źródłosłowu imienia Andrzej (Andreas) i greckich słów aner, andros oznaczających męża, mężczyznę; inni odwołują się do kultu starogermańskiego boga Freja, dawcy bogactw, bóstwa miłości i płodności.

> ANDRZEJKOWE ZWYCZAJE I ZABIEGI MAGICZNE <

- - Jeżeli dziewczyna pościł przez cały dzień i modliła się do świętego Andrzeja, to we śnie mógł jej się ukazać przyszły mąż.
 - - Jeśli ucięta w Andrzejkę przez pannę gałązka wiśni lub czereśni zakwitła w wigilię Bożego Narodzenia dziewczyna mogła liczyć na rychłe pójście za mąż.
 - - Losowanie przedmiotów o symbolicznym znaczeniu np. listek - staropanieństwo, obrączka lub wstążka - bliski ślub, różaniec - stan zakonny.
 - - Wylewanie gorącego wosku na zimną wodę przez ucho od klucza i wróżenie kształtu zastygłej masy lub rzucanego przez nią cienia.
 - - Ustawianie od ściany do progu jeden za drugim butów zgromadzonych panien : ta której but pierwszy dotarł do progu, miała pierwsza wyjść za mąż.
- - Strona od której zaszczekał pies, miała być tą z której nadejdzie przyszły mąż.
 - - Panna obiera jabłko tak by skórka była jak najdłuższa; następnie rzucała ją za plecy przez lewe ramię. Litera, w jaką ułożyła się skórka miała być pierwszą literą imienia jej narzeczonego.

> Najciekawsze zwyczaje Andrzejkowe w Europie <

- - Na Ukrainie Andrzejkę wypadają 13 grudnia. Tego dnia dziewczyny zbierają się żeby smażyć naleśniki i zjadać się słodyczami. Jest to również czas na różnego rodzaju psoty. W tym przypadku sprawdza się zasada „im więcej psot tym lepiej”. Rodzina, która stała się obiektem największej ilości figli, ma duże szanse na szybkie wydanie córki za mąż.
- W Niemczech, dziewczęta chodzą wcześniej spać, w dodatku nago, bo tylko tak mają szansę ujrzeć we śnie swojego przyszłego męża. Senne marzenie może przerwać szczekanie psów. Warto nasłuchiwać z której strony dochodzi hałas - stamtąd bowiem może nadejść ukochany.
- - W Rumunii ludzie wierzą że czosnek ma moc odstraszenia złych duchów. Czosnek układa się na parapetach i przed drzwiami - dzięki temu ma on odstraszać złe duchy.

